

1867, og der er det omtalt som et Moment ved Bedømmelsen af den Værdiforhøielse, der skal taxeres for Byggefriheden. Der staaer nemlig i § 2: „Ved Taxationen, som udføres for hver Grund for sig, eller naar Grunden efter den i § 5 omhandlede Plan ved Gader, Veie eller deslige deles i flere Stykker, for hvert Stykke særskilt, gaar Commissionen ud fra den Værdi, Grunden hidtil har haft efter den berettigede Brug, der har kunnet gøres af den.“ Men hvilken er da den berettigede Brug, der kunde gøres af disse Torder? De kunde benyttes som Haver. Der kunde opføres visse ubetydelige Træbygninger, Lysthuse og Sligt, (men ellers kunde der Intet opføres), og det endda bare efter særlig Tilladelse for hvert enkelt Bygningsobject. Jeg vil nævne et Tilfælde. Naar f. Ex. en Gartner tidligere vilde opføre et Driivhus, kunde han faae en særlig Tilladelse til at opføre et saadant Trædriivhus, men et grundmuret Driivhus kunde han ikke paa nogen Maade faae Tilladelse til at opføre. Den berettigede Brug af den Jord, hvorpaa Trædriivhuset stod, var altsaa, at den maatte benyttes til derpaa at have et saadant Trædriivhus, men den Vedkommende kunde ikke deraf uglede, at han kunde opføre saamange Trædriivhuse, som han vilde; det blev ikke en berettiget Brug deraf, at han overhovedet turde opføre Trædriivhuse, men til hvert Trædriivhus maatte han have særlig Tilladelse, og kun ved, at der var erhvervet en saadan Tilladelse, blev det den berettigede Brug. Som Udvalget her omtaler Sagen, skulde man derimod troe, at der var en vis Brug — ganske vist en indskrænket Brug — til Byggefotagender paa disse Arealer, som var berettiget; men det er aldeles ikke Tilfældet; udenfor de Tilladelser, der engang vare givne, var der slet ingen Berettigelse; der var ingen Berettigelse til at bruge den til Andet end til Haver. Nu har Udvalget selv fundet, hvor megen Inconsequens Udøvelsen af denne Bemyndigelse medførte, den Bevillingsret nemlig, som ikke er bunden til nogen afgjort absolut Lov eller Regel. Meddelelsen af disse Tilladelser blev efterhaanden ganske vilkaarligh, som enhver Udøvelse af en

saadan ubunden Bemyndigelse vil blive. Nu, efterat man har sat Eierne istand til at kjøbe Byggefrihed, saa at ville have, at Regjeringen fremdeles skal udøve sin vilkaarlige Bevillingsmyndighed med Hensyn til disse Torder, forekommer mig er aldeles urigtigt. Hvad Loven af 6te Juli foreskriver, er, at Indskrænkningerne skulle vedvare, men den har ikke tænkt sig, at ogsaa Regjeringens vilkaarlige Bevillingsmyndighed over hele Terrainet skulde vedvare. Naar man netop sætter Eierne istand til at erhverve lovtlig Byggefrihed, ikke som Naade, men som Noget, Loven giver dem Ret til, da tillige at ville vedligeholde de Tilstande, som have medført store Ulemper, medens de dog nu ikke ere nødvendige, forekommer mig høist urigtigt. Hensigten er jo ogsaa nu en ganske anden. Det, man tidligere vilde, var at forebygge, at Terrainet blev overfyldt med Bygninger. Man befandt sig der ligeoverfor et stort Terrain, hvor man ifølge Sagens Natur ikke ganske kunde nægte Folk at bygge, men man havde for Die at forebygge, at Terrainet blev overfyldt med Bygninger. Nu er Hensigten en ganske anden, Hensigten er at tilvejebringe en saa fuldstændig og god Bebyggelse som muligt, og hvis man nu vilde fastholde for Regjeringen den samme Bevillingsmyndighed, som den havde tidligere, kunde man komme fuldstændig i Strid med det, som man ønskede, nemlig en hensigtsmæssig, god Bebyggelse, thi det vil skade Bebyggelsen overmaade meget, dersom man vil vedblive at lade opføre saadanne Bindingsværksbygninger eller lade forandre saadanne Bygninger, som ere der, saaledes som man hidtil har givet Tilladelse til, fordi man ikke kunde byde de Byggelystne Andet. Jeg skal altsaa tillade mig ret meget at advare imod at følge det Raad, Udvalget her giver, jeg troer, at vi bør komme hørt fra Vilkaarligheden saa snart og saa fuldstændigt, som det paa nogen Maade er muligt; at vedkommende Myndighed kan være nødsaget til paa sine Steder at tillade, at et lille Lysthus eller Sligt bliver opført, vil jeg indrømme — det kan være uundgaeligt — men man bør ikke opfordre Regjeringen til at stille sig overfor denne Sag ganske, som om Loven af